

**ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ
ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ**

27 Μαΐου 2016

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή του Προέδρου.....	2
2. Υποχρεωτική Εκπαίδευση	18
3. Το τρίπτυχο της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης:.....	21
4. Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση	38
5. Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών	42
6. Ενιαίο Πλαίσιο Εκπαίδευσης και Έρευνας.....	54
7. Οικονομικά της εκπαίδευσης – τριτοβάθμια.....	66
8. Ψηφιακή Στροφή στην Εκπαίδευση.....	70
9. Οπτικοακουστική Εκπαίδευση	74
10. Κείμενο Ειδικής Επιτροπής σε Θέματα Μουσικής Παιδείας στην Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.....	80
11. Αναβάθμιση της Ξενόγλωσσης Εκπαίδευσης	86
12. Συνεκτικό εκπαιδευτικό σχέδιο για την σχολική εκπαίδευση	89
13. Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση.....	98
14. Κρίση και Ψυχολογικές Διαστάσεις του Σχολικού Χώρου	105
15. Προτάσεις στον Ηλεκτρονικό Κόμβο του Διαλόγου	118
16. Tabula Gratulatoria	128

10. ΚΕΙΜΕΝΟ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Οι τέχνες και ειδικότερα η μουσική είναι αναπόσπαστο κομμάτι της γενικής εκπαίδευσης από το Νηπιαγωγείο μέχρι και την τελευταία τάξη του Λυκείου. Η μουσική, όπως και οι υπόλοιπες τέχνες, συντελεί στη συναισθηματική ανάπτυξη, στην καλλιέργεια της αισθητικής και της αντίληπτικής ικανότητας των παιδιών, καλλιεργώντας ταυτόχρονα δεξιότητες όπως η συνεργατικότητα, το ομαδικό πνεύμα, η αυτοπειθαρχία, η αναγνώριση - έκφραση - διαχείριση συναισθημάτων και η δημιουργική συνύπαρξη με τη διαφορετικότητα.

Στόχος της εκπαίδευσης είναι η ολόπλευρη ανάπτυξη του νεαρού ατόμου. Γι' αυτό η μουσική θα πρέπει να συνοδεύει όλα τα στάδια της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, γιατί ως τέχνη και ως επιστήμη συμβάλλει καθοριστικά στην ισορροπημένη ανάπτυξη της προσωπικότητας του ατόμου.

Αναλυτικότερα:

- Η καλλιέργεια των μουσικών δεξιοτήτων και των εκφραστικών μέσων του ατόμου καθώς και η εξοικείωση με τη μουσική κληρονομιά ασκούν τον γνωστικό, συναισθηματικό και ψυχικό κόσμο του ατόμου. Συνεπώς, είναι απαραίτητο να συνοδεύουν το σύνολο της παιδείας.
- Η μουσική λειτουργεί ως μέσο προσωπικής και συλλογικής έκφρασης και ενσωματώνει κοινωνικές και πολιτιστικές αξίες τόσο του ατόμου όσο και του συνόλου.
- Η μουσική μπορεί να διαφέρει σημαντικά από τον ένα πολιτισμό στον άλλο, ωστόσο μπορεί να έχει και αρκετές ομοιότητες. Ο πλούτος της μουσικής και οι διαπολιτισμικές συνδέσεις μέσω αυτής προσφέρουν μία ποικιλία τρόπων στο άτομο να υπάρξει και να εξελιχθεί σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο.

Η συνέχεια στη μουσική εκπαίδευση, ως πραγμάτωση των εκπαιδευτικών στόχων σε ευρύ χρονικό πλαίσιο, θα δώσει τη δυνατότητα στους μαθητές και τις μαθήτριες να εξερευνήσουν σε βάθος τις μουσικές δομές και τα στοιχεία της μουσικής, να αναπτύξουν την αντίληψή τους γύρω από τη μουσική και να δημιουργήσουν ουσιαστική δέσμευση με την τέχνη στο σύνολό της. Έτσι, θα είναι σε θέση να μεταφέρουν τα οφέλη της μουσικής εκπαίδευσης σε όλους τους τομείς μάθησης και δημιουργίας. Εξάλλου, ο ελληνικός πολιτισμός κληροδοτεί στο ελληνικό σχολείο την ευθύνη της διαρκούς βιωματικής σχέσης των μαθητών/μαθητριών με τη μουσική και τις τέχνες στο σύνολό τους.

A. Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

1. Προδιαγραφές

Η διδασκαλία του μαθήματος της μουσικής στο γενικό σχολείο προϋποθέτει την ύπαρξη αίθουσας ειδικών προδιαγραφών κατάλληλα εξοπλισμένης.

Συγκεκριμένα:

- ηχομονωμένη αίθουσα τουλάχιστον 60 τ.μ.
- ξύλινο ή laminate πάτωμα
- πληκτροφόρο όργανο
- κρουστά όργανα
- ηχοσύστημα

- Η/Υ με software (επεξεργασίας παρτιτούρας, sequencers, audio editors, office)
- ακουστικά - ηχεία
- projector

2. Στόχοι-Διδακτικοί άξονες- Διασύνδεση ύλης μεταξύ των βαθμίδων εκπαίδευσης

Στόχοι του Μαθήματος της Μουσικής στη Γενική Εκπαίδευση είναι:

- Η γνώση και η αντίληψη των βασικών δομικών στοιχείων και εννοιών της Μουσικής

- Η απόκτηση μουσικών δεξιοτήτων
- Η προσωπική έκφραση μέσα από τη μουσική πράξη
- Η γνωριμία με διαφορετικούς πολιτισμούς
- Η συναισθηματική ανάπτυξη
- Η καλλιέργεια της αισθητικής
- Η ανάπτυξη της αντιληπτικής ικανότητας
- Η καλλιέργεια ομαδικού πνεύματος

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσα από τους ακόλουθους **άξονες διδασκαλίας** και μάθησης:

Ακρόαση-Μουσική Ανάλυση

- Εξοικείωση με τα δομικά στοιχεία της μουσικής και τις μουσικές φόρμες
- Γνωριμία με διάφορα είδη μουσικής

Μουσικολογία-Αισθητική

- Οργανογνωσία (εξοικείωση με τις πιο διαδεδομένες ομάδες οργάνων της Δυτικής Μουσικής καθώς και με παραδοσιακά όργανα)
- Ιστορία κι Αισθητική (αναφορά και εξοικείωση μέσω της ακρόασης με τις διάφορες εποχές στην Ιστορία Μουσικής)
- Γνωριμία με άλλες κουλτούρες και παραδοσιακά συστήματα

Εκτέλεση - Μουσική Πρακτική

- Φωνητικά σύνολα
- Σύνολα μουσικών οργάνων
- Αυτοσχεδιασμός
- Διαδραστική σχέση της μουσικής με τις άλλες τέχνες (θέατρο, χορός, εικαστικά)

Σύνθεση - Δημιουργία

- Σύνθεση μουσικής με απλή φόρμα
- Σύνθεση τραγουδιού
- Σύνθεση ηλεκτρονικού έργου με midi πρωτόκολλο
- Χρήση εναλλακτικής σημειογραφίας
- Δημιουργία διαθεματικών project

Μουσική Τεχνολογία

- Απλή χρήση προγραμμάτων επεξεργασίας παρτιτούρας
- Απλή χρήση προγραμμάτων μουσικών ακολουθιών, επεξεργασίας- σύνθεσης ήχου (sequencers, audio editors)

Οι άξονες αυτοί μπορούν να εφαρμοστούν σε **όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης**, από την Α΄ Δημοτικού μέχρι το Λύκειο, ακολουθώντας την αρχή της κοχλιωτής διάταξης της ύλης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, προτείνεται η ενασχόληση των μαθητών με όλους τους άξονες της μουσικής έκφρασης και δημιουργίας από την Α΄ Δημοτικού και η σταδιακή εμφάνιση και επανάληψη της ύλης στις επόμενες τάξεις. Η σπειροειδής αυτή προσέγγιση της ύλης δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές και τις μαθήτριες:

- Να έχουν σφαιρική επαφή με τη μουσική από νωρίς
- Να εμπιστευθούν σταδιακά στα διάφορα πεδία της μουσικής και συνεπώς να αναπτύξουν τόσο την αντίληψή τους όσο και τη σκέψη τους πιο ουσιαστικά.

B. Ειδικές προτάσεις για τα Μουσικά Σχολεία

Τα Μουσικά Σχολεία αποτελούν έναν από τους πιο ενδιαφέροντες και πρωτοποριακούς θεσμούς της ελληνικής εκπαίδευσης. Λόγω του αναλυτικού προγράμματος σπουδών και της φύσης της μουσικής, ως τέχνης και επιστήμης, οι μαθητές και οι μαθήτριες των Μουσικών Σχολείων ήδη από την Α΄ Γυμνασίου ασκούνται καθημερινά στη βιωματική καλλιέργεια της ομαδικότητας, της φαντασίας, της κριτικής σκέψης, της αλληλεγγύης, του δημοκρατικού διαλόγου και της δημιουργικής συνύπαρξης και αποδοχής.

Καθώς έχουν συμπληρωθεί σχεδόν 30 χρόνια από την ίδρυση του πρώτου Μουσικού Σχολείου, η επιτροπή κρίνει πως είναι ώριμη πια η στιγμή να οργανωθεί συζήτηση μεταξύ του Υπουργείου και των ενδιαφερόμενων φορέων (σύλλογοι διδασκόντων, γονέων, μαθητών-μαθητριών και αποφοίτων των Μουσικών Σχολείων) για ζωτικής σημασίας ζητήματα των Μουσικών Σχολείων (π.χ. σύνδεση στόχου με το ωρολόγιο και το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, διαδικασία εισαγωγικών εξετάσεων, δυνατότητα αναγνώρισης των μουσικών σπουδών όσων αποφοιτούν κ.λπ.), ώστε να συνδιαμορφωθούν οι απαραίτητες για την αναβάθμιση του θεσμού αλλαγές.

Η επιτροπή αναγνωρίζει την πολυπλοκότητα στην οργάνωση και τη λειτουργία των Μουσικών Σχολείων. Πρόκειται για ενοποιημένα Γυμνάσια και Λύκεια με διευρυμένο ωράριο (42 ώρες/εβδομάδα), όπου εκτός από τα μαθήματα γενικής παιδείας διδάσκονται και μαθήματα μουσικής παιδείας, ατομικά και ομαδικά, με διαφορετική κατανομή σε κάθε τάξη Γυμνασίου και Λυκείου.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή λειτουργία των Μουσικών Σχολείων, καθώς και η αποτελεσματική διδασκαλία σε αυτά, προτείνονται οι ακόλουθες μεταρρυθμίσεις:

- Το Υπουργείο να διαμορφώσει μία ιστοσελίδα ειδικά για τα Μουσικά Σχολεία, η οποία να περιλαμβάνει επικαιροποιημένο όποιο υλικό αφορά τη λειτουργία τους, προκειμένου να διευκολυνθούν οι διοικήσεις των Μουσικών Σχολείων.
- Κάθε χρόνο παρατηρούνται μεγάλες καθυστερήσεις στην τοποθέτηση του διδακτικού προσωπικού μουσικών ειδικοτήτων, καθώς και μη πλήρωση πολλών από αυτές τις θέσεις. Ένας από τους λόγους του φαινομένου αυτού είναι η μη έγκαιρα -δηλαδή πριν την έναρξη του σχολικού έτους- ξεκάθαρη εικόνα των αναγκών σε διδακτικό προσωπικό μουσικών ειδικοτήτων. Γι' αυτό:

α. οι μετεγγραφές από μουσικό σε γενικό σχολείο (Γυμνάσιο ή Λύκειο) να πραγματοποιούνται το αργότερο μέχρι τις 26 Ιουνίου κάθε σχολικού έτους,

β. οι κατατακτήριες εξετάσεις για τη Β΄ και Γ΄ Γυμνασίου και για την Α΄ Λυκείου να πραγματοποιούνται μέχρι τις 27 Ιουνίου. Οι ενδιαφερόμενοι/ενδιαφερόμενες για τις

κατατακτήριες εξετάσεις να καταθέτουν τις σχετικές αιτήσεις το πρώτο δεκαήμερο του Ιουνίου, ενώ όσοι/όσες επιτυχάνουν στις εξετάσεις, να μετεγγράφονται στα Μουσικά Σχολεία μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Ιουνίου,

γ. οι αιτήσεις για αλλαγή οργάνου από την Α΄ στη Β΄ Γυμνασίου να κατατίθενται το πρώτο δεκαήμερο του Ιουνίου,

δ. οι διοικήσεις των Μ.Σ. να καταθέτουν στο υπουργείο τα λειτουργικά κενά στις μουσικές ειδικότητες μέχρι την πρώτη εργάσιμη ημέρα του Ιουλίου.

- Να εφαρμοστούν τετράμηνα, αντί για τρίμηνα, και στο Γυμνάσιο, γιατί τα γραπτώς εξεταζόμενα μαθήματα Γυμνασίου στα Μουσικά Σχολεία είναι περισσότερα από ό,τι στα γενικά σχολεία, οπότε αφενός οι μαθητές και οι μαθήτριες βιώνουν μεγάλη εξεταστική πίεση σ' ένα ήδη υπερφορτωμένο ημερήσιο πρόγραμμα κι αφετέρου προκαλείται διοικητική διασπορά και αποδιοργάνωση του σχολείου (περισσότερες συνεδριάσεις, κατάθεση και καταχώριση βαθμολογίας κ.λπ.)

- Οι διοικητικές απαιτήσεις στα Μουσικά Σχολεία, ιδιαίτερα στα μεγαλύτερα από αυτά, είναι τεράστιες. Η μείωση τεσσάρων ωρών από το υποχρεωτικό πρόγραμμα των υποδιευθυντών είναι μηδαμινή μπροστά στον όγκο δουλειάς που οφείλουν να διαχειριστούν. Η κατάσταση επιδεινώνεται από την έλλειψη γραμματέα στα περισσότερα από τα Μουσικά Σχολεία. Για τους λόγους αυτούς, χρειάζεται να προβλεφθεί κλιμακούμενη μείωση ωραρίου των υποδιευθυντών, ανάλογα με τον αριθμό τμημάτων του Μουσικού Σχολείου., και διορισμός μόνιμου/μόνιμης γραμματέα πλήρους απασχόλησης. Προτείνουμε τα παραπάνω να ρυθμιστούν άμεσα νομοθετικά, ώστε να ισχύσουν από τη σχολική χρονιά 2016-2017.

Γ. Εκπαίδευση εκπαιδευτικών

Απολύτως απαραίτητη για την παροχή διδασκαλίας υψηλού επιπέδου από τους εκπαιδευτικούς στους μαθητές, είναι η διαρκής επιμόρφωση και δια βίου εκπαίδευση των εκπαιδευτικών. Οι σύγχρονες ανάγκες μιας σχολικής τάξης είναι ποικίλες και πολυεπίπεδες και ο εκπαιδευτικός συχνά καλείται να ανταπεξέλθει σε δύσκολες καταστάσεις που ξεπερνούν τα όρια των σπουδών ή και της ειδικότητάς του. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών πρέπει να γίνεται από ειδικούς πιστοποιημένους εκπαιδευτές, που έχουν διακριθεί ο καθένας στην ειδικότητά του και έχουν γνώση και εμπειρία από την πραγματική κατάσταση που επικρατεί στα Ελληνικά σχολεία, έτσι ώστε η γνώση που παρέχεται στους εκπαιδευτικούς να είναι ουσιαστική και εφαρμόσιμη. Η θεσμική συνεργασία με τα ακαδημαϊκά ιδρύματα της χώρας είναι καθοριστικής σημασίας για την εξασφάλιση ενός υψηλού επιστημονικού επιπέδου επιμόρφωσης. Η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών θεωρούμε ότι είναι απαραίτητο να είναι υποχρεωτική και να γίνεται κάθε σχολικό έτος σε μορφή σεμιναρίων για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 10 ημερών. Στο διάστημα αυτό οι εκπαιδευτικοί θα καλύπτουν το ωράριό τους επιμορφούμενοι/επιμορφούμενες στα προτεινόμενα αντικείμενα. Ιδανικές περίοδοι επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών θεωρούνται οι περίοδοι 1-10 Σεπτεμβρίου καθώς και 15-30 Ιουνίου. Στην αναβάθμιση της μουσικής παιδείας σημαντικό ρόλο θα παίξει η διαρκής επιμόρφωση και εκπαίδευση των εκπαιδευτικών μουσικής στους εξής επιστημονικούς και καλλιτεχνικούς τομείς:

- **Παιδαγωγική-Διδακτική:** Οι εκπαιδευτικοί είναι αναγκαίο να επιμορφωθούν στον τρόπο διαμόρφωσης των εκπαιδευτικών στόχων με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα, τόσο στον ετήσιο προγραμματισμό των μαθημάτων τους αλλά και στο κάθε μάθημα ξεχωριστά, για να ακολουθήσει στη συνέχεια ο σωστός σχεδιασμός των διδακτικών ενοτήτων και της διδασκαλίας

ύλης μέσα από οργανωμένα σχέδια μαθήματος. Η εκμάθηση της σωστής τεχνικής για την αυτοαξιολόγηση του/της εκπαιδευτικού είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη μακροπρόθεσμα επιτυχή οργάνωση της διδακτικής διαδικασίας. Γενικά, η επιμόρφωση πάνω σε θέματα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Μεθοδολογίας είναι απαραίτητη.

- **Ψυχολογία - Ψυχοπαθολογία:** Προκειμένου να μπορέσει ένας/μία εκπαιδευτικός να αποδώσει στην τάξη του/της με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, είναι απαραίτητο εκτός από την καλή κατάρτιση πάνω στο αντικείμενο που διδάσκει να έχει γνώσεις για το πώς μπορεί να επικοινωνεί καλύτερα με τους μαθητές/μαθήτριες και να διαχειρίζεται το ανθρώπινο δυναμικό της τάξης του/της. Χρειάζεται επίσης να γνωρίζει τεχνικές δημιουργίας ομαδικού πνεύματος, καθώς και τεχνικές διαχείρισης κρίσεων, εντάσεων και κακής συμπεριφοράς.

- **Καλλιέργεια φωνής και διεύθυνση μουσικών συνόλων:** Ο/Η εκπαιδευτικός και ειδικότερα ο καθηγητής/η καθηγήτρια Μουσικής δουλεύει κυρίως με τη φωνή, την οποία χρειάζεται να χρησιμοποιεί σωστά. Η σωστή χρήση της φωνής προφυλάσσει από τις επιπτώσεις της διαρκούς καταπόνησης, αλλά και βοηθάει τον/την εκπαιδευτικό να δίνει κάθε φορά το σωστό παράδειγμα στα παιδιά για το πώς πρέπει να τραγουδούν. Η χορωδία είναι βασική παράμετρος του μαθήματος της Μουσικής και απαραίτητος θεσμός της σχολικής ζωής. Οι εξειδικευμένες γνώσεις για το σωστό στήσιμο της σχολικής χορωδίας, η σωστή κινησιολογία του καθηγητή/της καθηγήτριας-μαέστρου και η διαρκής ανανέωση του ρεπερτορίου της χορωδίας με καινούριο υλικό κατάλληλο για σχολική χρήση είναι απαραίτητα έτσι ώστε η χορωδία να είναι μια ζωντανή και αγαπημένη δραστηριότητα των μαθητών του σχολείου. Τα ετήσια σεμινάρια που αφορούν σωστή τοποθέτηση και χρήση της φωνής, καθώς και τα εξειδικευμένα σεμινάρια που αφορούν τεχνικές διεύθυνσης χορωδίας και γνώσεις ρεπερτορίου, θα βοηθήσουν ιδιαίτερα τους εκπαιδευτικούς και στην πρωτοβάθμια και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

- **Σύγχρονες Μουσικοπαιδαγωγικές προσεγγίσεις και διδακτικές τεχνικές:** Οι διδακτικές τεχνικές στον τομέα της Μουσικής Παιδαγωγικής σε όλη τη διάρκεια του 20ου αι. εξελίχθηκαν και εμπλουτίστηκαν με στόχο την αποτελεσματικότερη επίτευξη των διδακτικών στόχων. Οι διδακτικές αυτές τεχνικές ενώ χρησιμοποιούνται εδώ και χρόνια στα σχολεία ξένων χωρών με θεαματικά αποτελέσματα (Orff - Αυστρία και Γερμανία, Kodaly - Ουγγαρία, Martenot - Βέλγιο και Γαλλία, Gordon - Η.Π.Α.), δεν χρησιμοποιούνται ακόμη στην Ελλάδα. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μουσικής πάνω στις συγκεκριμένες τεχνικές διδασκαλίας μπορεί να βελτιώσει σημαντικά τους τρόπους διδασκαλίας μουσικής γραφής και ανάγνωσης, τον τρόπο οργάνωσης των μουσικών ακροάσεων και πάνω απ' όλα να δώσει ώθηση στη δημιουργικότητα και αυτοέκφραση των παιδιών μέσα από εννοησιαστικούς πειραματισμούς και τεχνικές αυτοσχδιασμού.

- **Χρήση ευκολόπαικτων μουσικών οργάνων:** Η διδασκαλία των μουσικών παραμέτρων είναι απαραίτητο να γίνεται αντιληπτή και ως βιωματική ηχητική διαδικασία. Αυτό επιτυγχάνεται με τη χρήση της φωνής και τη χρήση ευκολόπαικτων μουσικών οργάνων που τα παιδιά μαθαίνουν να χειρίζονται μέσα στη σχολική τάξη. Τα όργανα αυτά είναι συνήθως ορισμένα κρουστά, καθώς και το φλάουτο με ράμφος (blockflöte, recorder). Οι περισσότεροι/περισσότερες εκπαιδευτικοί μουσικής είναι αυτοδίδακτοι/ αυτοδίδακτες στη χρήση αυτών των οργάνων με αποτέλεσμα να μην τα χρησιμοποιούν, και κατά συνέπεια να μην τα διδάσκουν, με τον ενδεδειγμένο τρόπο. Συναντάμε συχνά παιδιά που χρησιμοποιούν με εσφαλμένο τρόπο τις μπαγκέτες στα ξυλόφωνα και τα μεταλλόφωνα ή επιβαρύνουν τους καρπούς και τα δάκτυλα των χεριών από κακή τεχνική στην κρούση των μεμβρανόφωνων. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μουσικής στη χρήση αυτών των οργάνων από ειδικούς εκτελεστές κρουστών και πνευστών οργάνων θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμη.

• **Εκπαίδευση στη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών:** Ζούμε στην εποχή της μεγάλης άνθησης της πληροφορικής, η οποία έχει διεισδύσει σε όλους τους κλάδους της επιστήμης αλλά και της καθημερινής μας ζωής. Η γνώση χρήσης σύγχρονων τεχνολογιών μπορεί να αναβαθμίσει ουσιαστικά το μάθημα της μουσικής και να βοηθήσει τον/την εκπαιδευτικό να δώσει έμπνευση και όραμα στους μαθητές του/της. Ο χειρισμός προγραμμάτων γραφής και ηχητικής απόδοσης μουσικού κειμένου, η γνώση χρήσης προγραμμάτων ηχογράφησης και επεξεργασίας του ήχου, η χρήση οπτικοακουστικών μέσων και ηλεκτρονικής πλατφόρμας εκπαίδευσης στο μάθημα της μουσικής, είναι απαραίτητη για ένα μάθημα με σύγχρονες προδιαγραφές.

Δ. Στελέχωση και δραστηριοποίηση των γραφείων πολιτιστικών θεμάτων

Πολύτιμοι αρωγοί στην προώθηση και υλοποίηση των παραπάνω στόχων μπορούν να είναι οι υπεύθυνοι/υπεύθυνες των γραφείων πολιτιστικών θεμάτων των Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Το γεγονός αυτό καθιστά σημαντική τη στελέχωση των γραφείων από κατάλληλα καταρτισμένους/καταρτισμένες εκπαιδευτικούς.

Ε. Επιτροπή εφαρμογής και αξιολόγησης

Για να υλοποιηθούν οι παραπάνω προτάσεις θεωρούμε ζωτικής σημασίας τη σύσταση μιας διαρκούς επιτροπής με ορίζοντα δεκαετίας, η οποία θ' αναλάβει την εφαρμογή και αξιολόγηση των προτάσεων αυτών.

**10. Επιτροπή για τη Γενική
Μουσική Παιδεία στην
Εκπαίδευση**

Λόλα -Θεοδώρα Τότσιου,
Εριφύλη Δαμανού,
Έφη Ράτσου
Γεωργία Τέντα
Σταυρούλα Τσέλιου